

Děs a bída UP podesáté – Pokus o vysvětlení

Chápu rozhořčení doc. Zbořila a spol. (ŽUP 17/č. 10, str. 7) nad seriálem Děs a bída. Domnívám se, že příčinou je oboustranně nevyvážený předpoklad o tom, na jaké úrovni jsou pracoviště vnímána „zvenku“. Vím, že „chemické“ katedry (z nichž autoři reakce pocházejí) mají kvalitní badatelský výstup a cítí se – plným právem – dotčeny svým paušálním „celouniverzitním/fakultním“ přístupem. To samozřejmě nebylo mým úmyslem a za „collateral damage“ se omlouvám.

Můj výchozí předpoklad je však jiný: veřejnost nevnímá katedry a fakulty, ale univerzity jako celek (viz např. žebříčky prestižních světových univerzit, nikoli kateder apod.). Pak ovšem má argumentace platí – bez ohledu na tak špičkově rozvinuté obory na UP jako je např. optika, je tu řada dalších pracovišť, které stahují univerzitu jako celek k šedému průměru. Zdůrazňuji, že řada pro UP zostuzujících informací je veřejně přístupná (např. skrz WoS) minimálně IF publikací 13členné katedry stačí jeden – číslo 1 – prst), geologie (IF články i citace lze spočítat téměř na prstech) či ekologie, botaniky a zoologie (na poměry v oborech žádná sláva). To jsou veřejné informace, žádné vytahování „vnitřních věcí“. Netvrdím, že IF je vše, ale zvenku jsme hodnoceni především přes databáze jako je WoS, ať se nám to líbí či ne. Univerzita je vnímána jako celek a řetěz je právě tak silný, jako jeho nejslabší články.

Polovinu textu Zbořila a spol. tvoří – ač ironicky míněný, přesto věcně chybný – rozbor má publikační činnosti (o „objektivitě“ textu svědčí už jeho název). Např. informace o mé citovanosti je mylná: funkce „View without self-citations“, kterou autoři použili, uvádí počet článků, které citují daného autora (53), nikoli počet citací (ten je 86, což v mém oboru není zanedbatelný rozdíl; viz také platný spodní limit PrF UP na citace u titulu profesor – 30). Kritiku své práce vítám (jak ví všichni, které neustále otravují s prosbou o zkritizování svých rukopisů, včetně seriálu Děs a bída, jež je výsledkem debat s cca 20 kolegy z českých univerzit a AV ČR), jenže nesmí být založena na omylech.

I kdyby můj publikační výkon byl roven nule, nebyl by to platný argument proti mém názorům. Zbořil

a spol. použili tradičně český způsob argumentace ve stylu „Je to exhibicionista a radikál“ a „Hlásá pravidla, která nás nespĺňuje“. Takoveto **ad hominem argumenty**, odvádějící pozornost od **faktických tvrzení k osobě protivníka**, jsou sice emocionálně působivé, ale logicky chybné. Názory, které jsem v ŽUP uvedl, by neotřásl, ani kdyby je napsal student magisterského studia bez jedině publikace. Aby člověk prohlásil „jedna a jedna jsou dvě“, nemusí být matematikem.

I kdyby přistoupím na nelogickou argumentaci mých oponentů, lze ukázat, že jejich argument je chybný i věcně. Není totiž pravda, že „v roce 2006 jste kritérium počtu (IF) publikací nespĺňoval nejen na PrF UP, ale s výjimkou JČU České Budějovice ani na žádné z univerzit, které uvádíte pro konfrontaci v ŽUP 17/6“. Zbořil a spol. přehlédli, že kritéria většiny univerzit považují za nesmyslná, takže je z mého pohledu jedno, jestli jsem je splnil, nebo ne (v 6. dílu **navrhovaná habilitační kritéria – 10 prací v předních oborových časopisech, review, min. 30 citací** – jsem splnil). Ale budíž po vašem. MU: 15–20 publikací a IF nezmínuje. Mé odborné práce v celku (24), nebo jen ty s IF (16), byly „v limitu“. UP: 20–25 a o IF opět ani zmínka. UK: „nejméně dvacet vědeckých prací“ (TG – 24), „nejméně deset v mezinárodních vědeckých časopisech“ (TG – 16) a „alespoň pět prací by mělo dosáhnout impact faktor > 0,5“ (TG – 13) (požadavky citovány z materiálu „Hodnocení uchazečů o habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem na PrF UK“).

Ač jsem počítání abstraktů mezi publikace kritizoval, může si je v mém Přehledu činnosti „čtenář se zadostiučiněním prostudovat“. Jako formální vzor mi posloužily „Podklady k habilitačnímu řízení“ předěšlých uchazečů. Ač se mi nejasně formulovaná platná pravidla (např. Hlavní norma UP č. B1-06/5) nelíbila, podřídil jsem se a snažil se je dodržet. Právě proto, že si myslím, že **pravidla se mají dodržovat**, jsem navrhl jejich změnu a zdůraznil, že je třeba jejich dodržování nekompromisně prosazovat. I proto, že jsem se s Přehledem činnosti musel dlouho smolít, jsem navrhl stručnější systém, který explicitně klade důraz na kvalitu (články typu „review“, IF, ale nejen IF: „Vysokou hodnotu může mít i neimpaktový článek – ale pouze je-li hojně citován“ jak jsem jasně uvedl v 7. dílu). Asi jsem dostatečně nezdůraznil, že mi jde o nastavení **minimálních** požadavků (6. díl, závěrečný odstavec), které musejí být **vždy** splněny. V rámci těchto **fakult-**

ních minim by pak samozřejmě měl každý obor své dolažující požadavky – tak jako v Praze, na niž jsem explicitně odkazoval (5. díl, tabulka). **Oborovou omezenost hodnocení** jsem zdůraznil v dílech 5–8.

Dále jsou „recenze překladů knih uvedeny pod nosným názvem ‚Spolupráce na knižních publikacích‘... autor se snažil zalepít opravdu každou kolonku.“ Překlad a lektorování překladů zahraničních knih, které se využívají ve výuce na UP i na dalších univerzitách v ČR, pomohlo kvalitě výuky více než mnohá katastrofální skripta vydaná tamtéž (antropologie, systematická zoologie či zoogeografie).

„Mezi 17 docenty a profesory na biologických, fyzikálních a chemických oborech, které lze výstupově srovnávat, vyzníval Vaše tolik preferované aktuální statistiky nejhůře.“ Kdyby náhodou někdo nepochopil vtip: 1. Obory nelze srovnávat, neboť se liší frekvencí citovanosti, IF, prostě všim (např. Nature 376, 31. 8. 1995, str. 720). 2. Ad „docenty a profesory“ – která univerzita má stejná kritéria pro oba tituly? 3. Průměrný věk zbylých 16 osob z vašeho seznamu je 41 let, většina (10) je starší než já. Počet publikací i citací roste s věkem. Hodnocení závodníků, kteří vyběhli ze startovní čáry v jinou dobu, není právě smysluplné (což jsem zdůrazňoval v dílu 5 a 6).

Co s nutností brát při hodnocení uchazečů o tituly počet spoluautorů (z čehož nevyplývá odmítnutí týmové práce, jak to karikují Zbořil a spol.)? I kdyby někdo neuznal těžko zpochybnitelný fakt, že týmová práce je snadnější než „samotářská“, setkáme se občas bohužel i se systémem „já připsu tebe, ty připsíš mě“.

A o tom, že „ve stávajícím personálním obsazení“ Vědecká rada zaručuje kvalitu řízení, se rád nechám přesvědčit např. v právě probíhajícím řízení J. Swierada (WoS: 5 článků, 2 citace).

Mnohokrát už jsem si vyslechl „chceš-li něco měnit, musíš do komisi a rad... aby tě někdo poslouchal, musíš mít tituly a kompetence“ apod. Systém, kde se návrhy a argumenty hodnotí dle toho, **kdo** je řekl a jaký má dotyčný **titul**, je směšný. Nejlepším řešením by bylo současný kastovní titulomanický systém zrušit. Tím by alespoň zmizely pseudoargumenty „Nějaký studentík/pouhý Ph.D./ten z jiného oboru nám nebude říkat, jak máme...“. Uznávám, že takový ad hominem argument je díky sociálně adaptované lidské psychice emocionálně přesvědčivý, logicky je však irelevantní.

Doc. T. Grim, PrF UP

Brus jazyka českého

Záměna zájmen

S některými zájmeny je potíž. Že se cit pro správné použití zájmena jenž/jež, jehož/jejž, již/vytrácí, ukazují i příklady z internetové stránky Ústřední knihovny UP:

- Knihovny z ČR mohou pro své čtenáře žádat zapůjčení resp. xerokopie dokumentů, **jenž** jsou ve fondu Knihovny UP
- K dispozici je přes 400 titulů, **jenž** jsou zpřístupněny od prvního čísla vydání časopisu (retrospektiva nejstaršího titulu sahá do r. 1831).

V obou těchto případech má být náležitý tvar **jež**.

I pro rodilého českého mluvčího je dnes už nesamozřejmě užití tohoto zájmena ve 4. pádu jednotného čísla rodu ženského (slečna, již jsme již dříve zahlédli).

Ještě hůř se to má s knižním odkazem na 1. pád podstatných jmen rodu mužského (životných) v množném čísle; asi nikdo by dnes neřekl „studenti, již navštěvují knihovnu“, už pro možné nedorozumění, že totiž studenti snad dosud knihovnu nenavštěvovali. Že zde jazykový cit selhává, ukazuje i příklad z internetové stránky Katedry křesťanské sociální práce:

- Pro studující, kteří chtějí hlouběji reflektovat význam své křesťanské víry pro profesní praxi, a také pro ty, **jenž** předpokládají uplatnění v církevním sektoru sociálních služeb, je určen tento kurz...

Správný tvar, který měl být použit, je **již**.

V dnešní češtině se užívá spisů vztahné zájmeno který. Zájmeno jenž může být v psaném textu vítanou variantou, ovšem pokud je použito na správném místě a ve správném tvaru.

-purista-

Postdoctoral Fellowship Program for Foreign Researchers 2008/2009

Japan Society for the Promotion of Science každoročně vyhlašuje konkurz na **JSPS Postdoctoral Fellowship Program for Foreign Researchers**, kterého se mohou zúčastnit doktorandi, kteří obdrželi doktorský titul do doby, kdy chtějí nastoupit svůj stipendijní pobyt, nejpozději však šest let před nástupem stipendijního pobytu (např. dříve než 2. 4. 2008, byl-li doktorandský titul udělen 2. 4. 2002).

Pro Českou republiku jsou určeny tři stipendijní pobyty vždy v trvání 12 až 24 měsíců. Nominacním místem pro přijímání žádostí z ČR je Zahraniční odbor Akademie věd ČR.

Uzávěrka pro přijímání žádostí z české strany je ke 29. 2. 2008.

Blíží informace jsou k dispozici na adrese www.avcr.cz/data/zho/ostatni/postdoc_stip.pdf.